

Sygn. akt V Kz 119/18

POSTANOWIENIE

Dnia 2 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi, w V Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia S.O. Zbigniew Mierzejewski

Protokolant: sekr. sąd. Dorota Lerka

przy udziale Prokuratora Jolanty Skowrońskiej

po rozpoznaniu w sprawie S. S. i Ł. B.

oskarżonych o czyn z art. 107 § 1 k.k.s. i inne

zażalenia wniesionego przez oskarżyciela publicznego - Naczelnika (...) Skarbowego w Ł.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Zgierzu

z dnia 12 stycznia 2018 roku, w sprawie II K 485/15

o umorzeniu postępowania

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Zgierzu do merytorycznego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 12 stycznia 2018 roku, w sprawie II K 485/15, Sąd Rejonowy w Zgierzu na podstawie art. 10 § 4 k.k.s. umorzył postępowanie przeciwko S. S. i Ł. B. uznając, że zachodzi ujemna przesłanka procesowa polegająca na niepopelnieniu przestępstwa z uwagi na działanie oskarżonych pod wpływem błędu co do jego karalności, wskazanego w przepisie art. 10 § 4 k.k.s.

Postanowienie Sądu Rejonowego zaskarżył w całości zażaleniem na niekorzyść oskarżonych oskarżyciel publiczny - Naczelnik (...) Skarbowego w Ł. zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu:

1. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 339 § 3 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., polegającą na umorzeniu postępowania na posiedzeniu, gdy zebrany materiał dowodowy wymagał rzetelnej oceny i przeprowadzenia rozprawy;
2. błąd w ustaleniach faktycznych, który wpłynął na treść orzeczenia, polegający na bezzasadnym przyjęciu, iż oskarżeni działali w usprawiedliwionej nieświadomości co do karalności czynu zabronionego;
3. naruszenie przepisu prawa materialnego tj. art. 107 § 1 k.k.s. poprzez bezzasadne uznanie, że nie może on mieć zastosowania w związku z jego blankietowym charakterem i nieobowiązywaniem art. 6 i art. 14 ustawy o grach hazardowych.

Podnosząc powyższe zarzuty Naczelnik (...) Skarbowego w Ł. wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Zgierzu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie Naczelnika (...) Skarbowego w Ł., zwłaszcza w kontekście pierwszego z podniesionych zarzutów, było zasadne.

Umorzenie postępowania przed rozprawą na posiedzeniu w trybie art. 339 § 3 pkt 1 k.p.k. w oparciu o art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. może nastąpić tylko wówczas, gdy w sposób oczywisty z zebranego w postępowaniu przygotowawczym materiału dowodowego wynika, że zarzucony oskarżonym czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego, albo że sprawca nie popełnia przestępstwa. Gdy jednak zebrane dowody nie mają jednoznacznego wyrazu oraz gdy dokonanie trafnych ustaleń faktycznych, co do istotnych okoliczności czynu wymaga gruntownego zbadania i wieloaspektowej krytycznej oceny materiału dowodowego, to umorzenie postępowania na posiedzeniu przed rozprawą nie jest dopuszczalne (por. postanowienie SN z dnia 3 marca 2015 r., IV KK 369/14).

W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy w ogóle nie badał stanu świadomości oskarżonych co do karalności zarzucanego im zachowania, ale uznał arbitralnie, że rozbieżne poglądy prawne, występujące w orzecznictwie sądów powszechnych oraz Sądu Najwyższego, dotyczące kwestii „technicznego” charakteru przepisów ustawy o grach hazardowych, skutkowały usprawiedliwioną nieświadomością oskarżonych co do karalności zarzucanego przestępstwa.

Taki sposób argumentacji nie jest uprawniony i w żadnym razie nie może zasługiwać na aprobatę.

Aby w sposób niebudzący wątpliwości ustalić stan świadomości oskarżonych w zakresie konsekwencji, które mogą dla nich wynikać w razie świadomego niestosowania się do przepisów ustawy o grach hazardowych, Sąd Rejonowy winien przede wszystkim przesłuchać oskarżonych, zwłaszcza Ł. B., który zawodowo zajmował się prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie gier hazardowych oraz ustalić czy przed okresem objętym zarzutem toczyły się przeciwko niemu postępowania o przestępstwo z art. 107 § 1 k.k.s. i z jakim skutkiem, co niewątpliwie miałyby znaczenie dla oceny jego zachowania.

Błędne było powołanie się przez Sąd Rejonowy tylko i wyłącznie na rozbieżności co do możliwości stosowania przepisów ustawy o grach hazardowych wypełniających blankietową normę art. 107 § 1 k.k.s., które miały występować nie tylko w orzecznictwie sądów powszechnych, ale także w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Należy przypomnieć, że oskarżonym zarzucono popełnienie przestępstwa w okresie od 1 września 2013 r. do 12 maja 2014 r. Tymczasem pierwsze orzeczenie Sąd Najwyższego kwestionujące możliwość stosowania wobec osób urządzających gry losowe poza kasynem gry, bez uzyskania koncesji, z uwagi na tzw. techniczny charakter przepisów art. 6 i 14 ustawy o grach hazardowych i brak ich notyfikacji Komisji Europejskiej zapadło dopiero w dniu 27 listopada 2014 r. (sygn. II K 15/14), a zatem już po popełnieniu zarzucanego oskarżonym przestępstwa.

Powoływanie się zatem przez Sąd Rejonowy na wykładnię przepisów art. 6 i art. 14 ustawy o grach hazardowych oraz art. 107 § 1 k.k.s. wynikającą z tego orzeczenia, jako potwierdzenie przypuszczenia oskarżonych, iż ich zachowanie nie może być karalne, było całkowicie błędne.

Do czasu zakończenia objętej zarzutem aktu oskarżenia działalności oskarżonych orzecznictwo Sądu Najwyższego przyjmowało możliwość pociągnięcia osób urządzających gry losowe bez wymaganej koncesji do odpowiedzialności za przestępstwo skarbowe z art. 107 § 1 k.k.s. (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2014 r., V KK 344/13 czy też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2014 r. IV KK 183/13).

Okoliczności te nie zostały jednak dostrzeżone, ani ocenione przez Sąd Rejonowy.

Mając na uwadze powyższe konieczne stało się uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Zgierzu do merytorycznego rozpoznania.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd Rejonowy skieruje ją do rozpoznania na rozprawie, przeprowadzi postępowanie dowodowe, a dopiero następnie wyda merytoryczne rozstrzygnięcie mając na uwadze koniczność wzięcia pod uwagę wszystkich okoliczności wpływających na ewentualny stan świadomości oskarżonych, w tym także wynikających z przedmiotowego postanowienia, w razie gdyby uznał za zasadne ponowne przyjęcie, że oskarżeni działali pod wpływem błędu z art. 10 § 4 k.k.s.